

ชมพูกาชีวก วัตถุ ๑

“มาเส มาเส กุสศเคนาติ อิมํ ธมฺมเทศนํ สตุถา เวพฺวเน
วิหรนฺโต ชมพูกาชีวกํ อารพฺภ กเถสิ ๑

กุกุมพีบำรุงพระเถระ

(หน้า ๑๔๓-๑๔๕ อดีตเต กิร กสฺสปสมฺมา-วุตฺตํ ภวิสฺสตีติ)

อดีตเต กิร กสฺสปสมฺมาสมฺพุทฺธกาเถ คามวาสี เอโก กุกุมพีโก
เอกสฺส เถรสฺส วิหารํ กตฺวา ตตฺถ วิหรนฺตํ จตฺตฺหิ ปจฺจเยหิ
อุปฺภุจฺหิ ๑ เถโร ตสฺส เคเห นิพฺพุธํ ภูณฺชติ ๑ อเถโก จีณาสโว
ภิกฺขุ ทิวา ปิณฺฑทาย จรณฺโต ตสฺส เคหทฺวารํ ปาปฺถึ ๑ กุกุมพีโก ตํ
ทิสฺวา ตสฺส อิริยาปเถ ปสนฺโน เคหํ ปเวเสตฺวา สกฺกจํ ปถึเตน
โภชเนน ปรีวีสิตฺวา “ภนฺเต อิมํ สากฺกํ รชิตฺวา นิวาเสยฺยถาติ
มหนฺตํ สากฺกํ ทตฺวา “ภนฺเต เกสา โว ทีฆา; ตุมหากํ เกโสโรปนฺตถาย
นหาปิตํ อาเนสฺสามิ, สยนฺตถาย มลฺจกํ คาหาเปตฺวา
อาคมิสฺสามีติ อาห ๑ นิพฺพุธํ เคเห ภูณฺชนฺโต กุลฺปโก ภิกฺขุ ตสฺส ตํ
สกฺกการํ ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺถุ นาสกฺขิ “อยนฺตํ มุหุตฺตํ ทิฏฺฐกสฺส
เอวรूपํ สกฺกการํ กโรตี, นิพฺพุธํ เคเห ภูณฺชนฺตสฺส ปน มยฺหํ น
กโรตีติ จินฺเตตฺวา วิหารํ อคฺมาสิ ๑ อิตโรปี เตเนว สทฺธี คนฺตฺวา
กุกุมพีเกน ทินฺนํ สากฺกํ รชิตฺวา นิวาเสสิ ๑ กุกุมพีโกปี นหาปิตํ
อาทาย คนฺตฺวา เถรสฺส เกเส โอหาราเปตฺวา มลฺจกํ อตฺถราเปตฺวา
“ภนฺเต อิมสฺมีเยว มลฺจเก สยถาติ วตฺวา เทวปี เถเร สุวตฺนายน
นิมนฺเตตฺวา ปกฺกามิ ๑ เนวาสโก ตสฺส สกฺกการํ กยิรฺมานํ อธิวาเสตฺถุ
นาสกฺขิ ๑ อถสฺส โส สายํ เถรสฺส นิปฺนฺนญฺจานํ คนฺตฺวา จตฺตฺหากาเรหิ

อกโกสิ “อาวุโส อากนตุก กุฎุมพิกสส เคเห ภตตัม ภุฉนโต
 วรรตัม มีพหุ ขาทิตุ กุฎุมพิกเน อนันตนาหิปเตน เกโสโรปนโต
 วรรตัม ตาลกฺจิกเน เกเส ลุฉจาเปตฺ, กุฎุมพิกเน ทินฺนสาฎกั
 นิवासนโต วรรตัม นคฺเคน จริตฺ, กุฎุมพิกเน อากตมฉเจเก นิปชฺชนโต
 วรรตัม ภูมียํ นิปชฺชิตฺนุติ ฯ เถโรปี “มา เอส พาโล มํ นิสฺสาย
 นสฺสีติ นิมนฺตณํ อนาทยิตฺวา ปาโต ว อุกฺกจาย ยถาสฺขํ อคฺมาสิ ฯ
 เนวาสิกโกปี ปาโต ว วิหารเ กตฺตพฺพตฺตํ กตฺวา “ภิกฺขาจาร์เวลายํ
 อิทานปี อากนตุโก นิทฺทายติ, คณฺทิสทฺเทน ปพฺพชฺฌเยยฺยาติ สลฺยถาย
 นขปีฎฺเจเนว คณฺทึ ปหริตฺวา คามํ ปิณฺฑทาย ปาวิสิ ฯ กุฎุมพิกโกปี
 สกฺการํ กตฺวา เถรานํ อากมนมคฺคํ โอลเณนโต เนวาสิกํ ทิสฺวา
 “ภนฺเต เถโร กุหิณฺติ ปุจฺฉิ ฯ อถ นํ เนวาสิกโก “มา อาวุโส
 อวจ, ตฺยหํ กุลฺปโก หีโย ตว นิภฺชนตฺเวลาย ोวรกํ ปวิสิตฺวา
 นิทฺทํ โอกฺกนโต, ปาโต ว ปฏฺจาย มม วิหารสมฺมุชฺชนสทฺทมฺปี
 ปานียฉฺฉปริโกชนียฉฺฉเณสุ อุกฺกาสิลฺยจฺนสทฺทมฺปี คณฺทิสทฺทมฺปี
 กโรนฺตสฺส, น ชานาตีติ อาห ฯ กุฎุมพิกโก จินฺเตสิ “ตาทิสาย อิริยาปถ-
 สมฺปตฺติยา สมฺนฺนาคตฺสส เม อยฺยสฺส ยาว อิมฺมหา กาลา
 นิทฺทายนํ นาม นตฺถิ, มํ ปน ตสฺส สกฺการํ กโรนฺตํ ทิสฺวา
 อทฺธา อิมินา ภทฺนเตน กิลฺยจิ วุตฺตํ ภวิสฺสตีติ ฯ

โทษของการดำพระอรหันต์

(หน้า ๑๔๖-๑๔๗ โส อุตตโน ปณฺฑิตภาเวน-มุขํ วิวิตฺวา ติฏฺฐติ)

→ โส อุตตโน ปณฺฑิตภาเวน ตํ สกฺกจฺจํ โภเชตฺวา ตสฺส ปตฺตํ สาธุกํ วัฑฺฒิตฺวา นานคฺครสโภชนสฺส ปุเรตฺวา “ภนฺเต สเจ เม อຍຍံ ပတုေယယာถ, ဝိမ္မေသ ပိဏ္ဏပာတံ တထေယာဇာတိ အာဟံ ဝိတိဝံ တံ ကထေသာ ဝ ဂိဏ္ဏတေတိ “สเจ โส เอวรူပံ ပိဏ္ဏပာတံ ဂ္ဂုဇိတုေတိ, ဝိမ္မေသိယေ ဇာဏေ ပလုတုေ ဂ္ဂါတုေတိတိ ဝနုတရမကုေေ တံ ပိဏ္ဏပာတံ ဇနုတေတုေ ဇေတုေသ ဝသနုဇာနံ ကနုတုေ တံ တတုထ ဝါလဂေနုတိ နာတုတုေ ဝ အထ ဂံ အေတုထကုေသ ကမ္မေသ ကတုတုေ ဝိေတိဝတုေသတုေတုေ ဂတုပိ တမ္မဏ္ဏမ္မိဝေ ရကုစိတုေ နာတုဂုစ ဝ အယုထပရိယေတုေ ပန ဝါဂိဏ္ဏမ္မိ ဂိပုပုတုတိတုေ အေကံ ပုတုတုနုတုေ မာတုတုကုစ ဝ ဂ္ဂုဂ္ဂါတုေ ဝိမ္မေသိ ပုတုတုပုပုပုပုေ ရာစကုနကုေေ အေကုမ္မိ ပုတုဝနုပုပုပုေ ဂုလုမ္မေ ဂိပုပုတုတိ ဝ

โส ပတုေ ကမ္မနကုလတုေ ပဂ္ဂုဇာယ ဂေဝ တုေ ဝယဏေ တုေတုေ ဂ္ဂုထုေ ဂ္ဂုထုေ ဝိဇ္ဇတိ, ဝတုတုေ တုေရိဝတုလုစမေဝ အာတုတိ ဝ “ပာလတုေ ဝစာနုတုေ ကရိတိတိ ဂံ ပါေတုေ ဝ မာလုလကုဂါလေပိ ဝတုထံ ဂိဝါေတုေ ဂ္ဂုထုေ ဝိဇ္ဇတိ, ဂကုေ ကိဝိတုေ, ဂ္ဂုမ္မိယံ တုေတိ, ဝတုတုေ တုေရိဝတုလုစမေဝ အာတုတိ ဝ အထုေသ မာတုပိတုေ “ဏာယံ ဂုလုမ္မေသ ဝနုဇ္ဇာဂ္ဂါ; အာစိဝကုနံ အေတုေ ဝနုဇ္ဇာဂ္ဂါတိ တေတံ တုေတုေကံ ဂေတုေ “ဝိမ္မံ တာရကံ ပပုပုပုပုေဇာတိ ဝတုေတုေ ဝ အထ ဂံ တေ ပပုပုပုပုေ, ပပုပုပုပုေ တုေ ဂ ပန ကလပုပုပုပုေ အာဝါဂ္ဂုေ ဇပေတုေ တုေဂ္ဂါ ဂ္ဂုထုေ ဂ္ဂုထုေ ဝနုဇ္ဇာဂ္ဂါ ဝုပရိ ပတုရာဂိ တုေတုေ တေတံ ဝုပရိ ဂိတိတုေ တာလုဇ္ဇိဇ္ဇနုေ တေ ဂေတုေ တုေဇ္ဇိတုေ ဝ အထ ဂေ တုေတုေ မာတုပိတုေ တုေသတုေ ဂိမ္မနုေတုေ ပကုဂ္ဂါတုေ ဝ ပုနတုေ အာစိဝကု “အေတိ ကာမံ ပါဝိတုေတုေ တံ ဝတုေတုေ ဝ โส “ကုဇ္ဇ

ตุ้มเห, อหํ อิเชว ภวิสสามิติ น อิจฉิ ฯ อถ นํ ปุณฺปุณฺํ วตฺวา
อนิจฺจมานํ โอิหยา อคฺมํสุ ฯ โสปี เตสํ คตฺถาํ ฌตฺวา วจฺจกฺุฎฺฐิยา
ทฺวารํ วิวริตฺวา โอรุยฺห อฺุภฺหิ หตฺถฺเถหิ อาโลปการํ กฺุณฺํ ขาทติ ฯ
อาชีวกา ตสฺส อนฺโตคามโต อาหารํ ปหิณฺ์สุ ฯ ตมฺปิ น อิจฺฉติ,
ปุณฺปุณฺํ วุจฺจมาโนปี “น เม อิมินา อตฺถเ, ลทฺุโธ เม อาหาโรติ ฯ
“กหํ ลทฺุโธติ ฯ “อิเชว ลทฺุโธติ ฯ เอวํ ทฺุติเย ตฺุติเย จตฺุตฺุเถ ทิวเสปี
เตหิ พหุํปี วุจฺจมาโน “อหํ อิเชว ภวิสสามิติ คามํ คนฺตุํ น
อิจฺฉติ ฯ อาชีวกา “ออยํ ทิวเส ทิวเส เนว คามํ ปวิสิตุํ, น อมฺเหหิ
ปหิตํ อาหารํ อหริตุํ อิจฺฉติ, ‘อิเชว เม ลทฺุโธติ วตฺติ; กิณฺุ
โฆ กโรติ, ปฺริคฺคณฺุหิสฺสาม นนฺติ คามํ ปวิสฺนฺตา เอกํ เทว ชเน
ตสฺสปี ปฺริคฺคณฺุหนฺตํ โอิหยา คมฺ์สุ ฯ เต ปจฺจโต คจฺจนฺฺตา วิย
หฺตฺวา นิลียํ์สุ ฯ โสปี เตสํ คตฺถาํ ฌตฺวา ปฺุริมฺนเยเนว วจฺจกฺุฎฺฐิ
โอรุยฺห กฺุณฺํ ขาทติ ฯ อิตฺเร ตสฺส กิริยํ ทิสฺวา อาชีวกานํ อโรจยํ์สุ ฯ
ตํ สฺตฺวา อาชีวกา “อโห ภาริยํ กมฺ่ม; สเจ สมณฺุสฺส โคตมฺุสฺส
สาวกา ชานฺุยฺยํ, ‘อาชีวกา กฺุณฺํ ขาทมานา วิจฺรนฺุตีติ อมฺุหากํ
อกิตฺุตี ปกาเสยฺยํ; นายํ อมฺุหากํ อนฺุจฺจวิโกติ ตํ อตฺุตโน สนฺุติกา
นีหริํ์สุ ฯ โส เตหิ นีหริโต ฯ มหาชนฺุสฺส อฺุจฺจารกรณฺุจฺจานเ ปตฺุถโต
เอโก ปฺุฎฺฐิปาสาณอ ตฺุถิ ฯ ตสฺมี มหนฺุตํ โสณฺุทฺิ ฯ ปฺุฎฺฐิปาสาณํ
นิสฺสาย มหาชนฺุสฺส อฺุจฺจารกรณฺุจฺจานํ โหติ ฯ โส ตตฺุถ คนฺุตฺวา รตฺุตี
กฺุณฺํ ขาทิตฺวา มหาชนฺุสฺส สฺริรฺวตฺุชฺชนฺุตฺุถาย อาคมนฺุกาเล เอเกน
หตฺุถเณ ปาสาณฺุสฺส เอกํ ปสฺุสํ โอลุพฺุภ เอกํ ปาทํ อฺุกฺุจิปิตฺวา
ชนฺุนฺุเก จเปตฺวา อฺุทฺุธฺวาตานิฺมุโฆ มฺุขํ วิวริตฺวา ติฏฺุจติ ฯ

พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดชัมพูกาชีวก

(หน้า ๑๔๗-๑๔๙ มหาชนโต ทิสุวา — เอตํ อคฺคณฺหิตฺวาติ กุชฺฌิ)

—————> มหาชนโต
ตํ ทิสุวา อุปสงฺกมิตฺวา วนฺทิตฺวา “ภนฺเต กสฺมา อโยโย มุขํ วิวริตฺวา
จิตฺติ ปุจฺฉติ ฯ “อหํ วาตภฺกฺโข, อโยโย เม อาหาโร นตฺถิติ ฯ
“อถ กสฺมา เอกํ ปาํทํ อุกฺขิปิตฺวา ชนฺนุเก กตฺวา จิตฺติ ภนฺเตติ ฯ
“อหํ อุกฺคตตโป โฆรตโป, มยา ทฺวึหิ ปาเทหิ อุกฺกนฺตา ปจฺวี
กมฺปติ; ตสฺมา เอกํ ปาํทํ อุกฺขิปิตฺวา ชนฺนุเก กตฺวา จิตฺมฺหิ,
อหฺนฺหิ จิตฺโกว วิตฺตินาเมมิ น นิสีทามิ น นิปฺชชามิติ ฯ มนุสฺสา นาม
เยภฺยฺเยน วจนมตฺตเมว สทฺทหนฺติ; ตสฺมา “อโห อจฺฉริยํ, เหวรุปาปี
นาม ตปฺสฺสีโน โหนฺติ, น โน เหวรุโป ทิฏฺฐปฺพุโพติ เยภฺยฺเยน
องฺคมคฺชวาสิโน สงฺขุภิตฺวา มาเส มาเส มหนฺตํ สกฺกาโร อภิหรนฺติ ฯ
โส “อหํ วาตเมว ภฺกฺขามิ, น อโยโย อาหารํ ออาหารมิ, อโยโย หิ เม
ขาทนฺตสฺส, ตโป นสฺสตีติ เตหิ อภิหฺตํ น กิณฺจิจิ อิจฺฉติ ฯ มนุสฺสา “มา
โน ภนฺเต นาเสถ, ตุมฺหาทิสฺเสน โฆรตเปณ ปรีโกโค กโต อมฺหากํ
ทึมฺรตฺตํ หิตาย สุขาย สํวตฺตตีติ ปฺนปฺปฺนํ ยาจนฺติ ฯ “ตสฺส เม
อโยโย อาหาโร น รุจฺจตีติ มหาชนสฺส ปน ยาจนาย ปิพฺพิโต
เตหิ อภฺตานิ สปฺปิผาณิตาทีนิ กุสฺสคฺเคน ชิวฺหคฺเค จเปตฺวา “คจฺฉณ,
อถ โว เอตฺตํ หิตาย สุขายาติ อโยโยเชสิ ฯ เอวํ โส ปญฺจปณฺณาส
วสฺसानิ นคฺโค कुถํ ขาทนฺโต เกเส ลฺลฺลจฺนฺโต ภูมฺมียํ สยมาโน
วิตฺตินาเมสิ ฯ

พุทฺธานํปิ โข ปจฺจุสกาเล โลกํ โวโลกนํ อวิชฺหิตเมว โหติ;
ตสฺมา เอกทิวสํ ภควโต ปจฺจุสสมเย โลกํ โวโลเกนตสฺส, อโย

ชมพูกาชีวิตโก ฌาณชาลสฺส อนโต ปญฺญาโย ๑ สตุถา “กีนฺนุ โจ
 ภวิสฺสตีติ อวาชฺชิตฺวา ตสฺส สห ปฏฺฐิสฺมภิทาหิ อรหตฺตสฺส อุปนิสฺสยํ
 ทิสฺวา “อหํ เอตํ อาที กตฺวา เอกํ คาคํ ภาสิสฺสามิ, คาคาปริโยสฺสานเ
 จตุราสีติยา ปาณสทฺสสานํ ฌมฺมาภิสฺมโย ภวิสฺสติ, อิมํ กุลปฺตตํ
 นิสฺสาย มหาชน โสตฺถิกาว่า ปาปฺณิสฺสตีติ ญตฺวา ปุณฺทิวเส ราชคเ
 ปิณฑาย จริตฺวา ปิณฑปาตปฺปฏิกฺกนฺโต อานนทตฺเถรํ อาห “อานนท
 ชมพูกาชีวิตฺสส สนฺติกํ คมิสฺสามีติ ๑ “ภนฺเต กิํ ตุมฺเหเยว คมิสฺสเถติ ๑
 “อาม อหเมวาทิ ๑ เอวํ วตฺวา สตุถา วทฺตมฺมานกจฺฉายาย ตสฺส
 สนฺติกํ ปายาสิ ๑ เทวตา จินฺตยฺยิสฺสุ “สตุถา สายํ ชมพูกาชีวิตฺสส
 สนฺติกํ คจฺฉติ, โส จ เชคฺคฺจเ อจฺจอารปฺสฺสาวภฺจฺจานเ ทนฺตกฺกฺจก-
 กิถิฏฺฐเ ปิฏฺฐิปาสาณเ วสฺติ, เทวํ วสฺสาเปตฺตุ วมฺภูตฺตีติ อตฺตโน อ
 นฺุภาเวน ตมฺหุตฺตํเยว เทวํ วสฺสาเปตฺตุ ๑ ปิฏฺฐิปาสาณเ สฺจิจิ นิมฺม
 โล อโหสิ ๑ อถสฺส อุปฺริ ปญฺจวณฺณํ ปุปฺพวสฺสํ วสฺสาปยฺยิสฺสุ ๑ สตุ
 ถา สายํ ชมพูกาชีวิตฺสส สนฺติกํ คนฺตฺวา “ชมพูกาติ สทฺทมกาสิ ๑
 ชมพูโก “โก นฺุ โจ เอส ทฺุชฺชาโน มํ ชมพูกฺวาเทน วทตีติ
 จินฺเตตฺวา โก เอโสติ อาห ๑ “อหํ ชมพูกาติ ๑ “กิํ มหาสมณฺาติ ๑
 “อชฺช เม เอกฺรตฺตี อธิ วสฺนภฺจฺจานํ เทหีติ ๑ “นตฺถิ มหาสมณ
 อิมสฺมี จานเ วสฺนภฺจฺจานนฺติ ๑ “ชมพูก มา เอวํ กฺริ, เอกฺรตฺตี เม
 วสฺนภฺจฺจานํ เทหิ; ปพฺพชิตา นาม ปพฺพชิตํ ปฏฺฐเณติ, มนฺุสฺสา
 มนฺุสฺสํ, ปสโว ปสฺนฺติ ๑ “กิํ ปน ตฺวํ ปพฺพชิตฺโตสฺสีติ ๑ อาม ปพฺพชิตฺตมฺหีติ ๑
 “สเจ ตฺวํ ปพฺพชิตฺโต, กหนฺเต ตาพุกํ, กหํ ฐมกฺกจฺจโก, กหํ ยลฺลยฺสฺส
 ตกนฺติ ๑ “อตฺถเอตํ มยฺหํ, วิสฺสุ วิสฺสุ ปน คเหตุวา จรณํ ทฺุภฺชนฺติ อพฺภนฺตเร
 เยว คเหตุวา จรามีติ ๑ โส “จริสฺสตี ตฺวํ เอตํ อคฺคณฺหิตฺวาติ กุชฺฉมิ ๑

ทรมานตนนานถึง ๕๕ ปี

(หน้า ๑๔๙-๑๕๑ อถ นั สตถา อาห - กเถตฺวา ฐมฺมํ เทเสติ)

—————> อถ นั สตถา อาห “โหตุ ชมฺพุก, มา
กุชฌ, วสณฺณจันน์ เม อาจิกฺขาหีติ ฯ “นตฺถิ มหาสมณฺณ เอตถ
วสณฺณจันนุติ ฯ สตถา ตสฺส วสณฺณจันนโต อวิทฺฐเร เอกํ ปพฺพการํ
อตฺถิ, ตํ นิทฺทิสนฺโต “เอตสฺมี ปพฺพการเ โภ วสตีติ อาห ฯ “น โภจ
มหาสมณฺณาติ ฯ “เตนหิ เอตํ มยฺหํ เทหีติ ฯ “ตฺวณฺเณว ชานาหิ
มหาสมณฺณาติ ฯ สตถา ปพฺพการเ นิสีทन्नํ ปณฺญาเปตฺวา นิสีทิ ฯ

อถ ปจฺมยामเ จตฺตารโ มหาราชาโน จตฺตทฺทิสสา เอโกภาสํ
กโรนฺตฺวา อุปฺภจันน์ อากมฺิสฺสุ ฯ ชมฺพุกโ อภาสํ ทิสฺวา “กึโภภาโส
นาเมโสติ จินฺเตสฺสิ ฯ มชฺฌิมยामเ สกฺโก เทวราชา อากมิ ฯ ชมฺพุกโ
ตมฺปิ ทิสฺวา “โภ นามโสติ จินฺเตสฺสิ ฯ ปจฺฉิมยामเ เอกาย องฺคฺลฺยา
เอกํ ทฺวีหิ เทว ฯ เป ฯ ทสฺหิ ทส จกฺกวาพานิ โภภาเสตฺถุ สมตฺโถ
มหาพฺรหฺมา สกฺลอรณฺณํ เอโกภาสํ กโรนฺโต อากมิ ฯ ชมฺพุกโ
ตมฺปิ ทิสฺวา “โภ นุ โข เอโสติ จินฺเตตฺตฺวา ปาโตว สตฺถุ สนฺติกํ
คนฺตฺวา ปฏฺิสนฺถารํ กตฺวา เอกมฺนตฺถิ จิตฺโต สตฺถารํ ปุจฺฉิ “มหาสมณ
ตฺมฺหากํ สนฺติกํ จตฺสฺโส ทิสสา โภภาเสนฺโต ปจฺมยामเ โภ อาคโตติ ฯ
“จตฺตารโ มหาราชาโนติ ฯ “กึการณฺณาติ ฯ “มํ อุปฺภจาทฺตฺนุติ ฯ “กึ ปน
ตฺวํ จตฺตฺหิ มหาราเชหิ อุตฺตริตโรติ ฯ “อาม ชมฺพุก อหฺณหิ ราชนํ
อตฺติราชาติ ฯ “มชฺฌิมยामเ ปน โภ อาคโตติ ฯ “สกฺโก เทวราชาติ ฯ
“กึการณฺณาติ ฯ “มํ อุปฺภจาทฺตฺเมวาติ ฯ “กึ ปน ตฺวํ สกฺกเทวราชโตปิ
อุตฺตริตโรติ ฯ “อาม ชมฺพุก, สกฺกโตปิ อุตฺตริตโรมฺหิ, เอโส ปน
มยฺหํ คิลานุปฺภจาทฺโก กปฺปียการกสามเณรสฺทิสฺโสติ ฯ “ปจฺฉิมยामเ

ชมพูกาชีวิตบอกความจริง

(หน้า ๑๕๑-๑๕๔ โส เทศนาวสานเน สห - ชมพูกาชีวิต วตฺถุ)

→ โส เทศนาวสานเน
 สห ปฐิสุมภิทาหิ อรหตฺตํ ปตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา อฏฺฐายาสนา
 ปพฺพชฺชณฺจ อุปสมฺปทณฺจ ยาจิ ฯ เอตฺตาวตาสฺส ปุริมกมฺมํ ปริกฺขิณฺ ๑
 อยณฺหิ จีณาสวมหาเถรํ จตฺตฺหิ อุกฺโกเสหิ อุกฺโกสิตฺวา ยาวายํ
 มหาปจฺวี ติกาวุตฺตาริํ โยชนํ อุตฺสนฺนา; ตาว อวีจิมฺหิ ปจิตฺวา
 ตตฺถ ปกฺกาวเสเสน ปณฺจปณฺณาสวสฺถานิ อิมํ วิปฺปการํ ปตฺโต,
 เตนสฺส ตํ กมฺมํ จิณฺ, เวสตีวสฺสสทฺสฺถานิ อิมินา กตฺสฺส สมณธมฺมสฺส
 ผลํ นาเสตุํ น สกฺกา; ตสฺมา ตํ สตฺถา ทกฺขิณฺหตฺถํ ปสาเรตฺวา
 “เอหิ ภิกฺขุ จร พุรฺหมจฺริยนฺติ อาห ๑ ตาวเทวสฺส คิหิํลิ่งคํ
 อนฺตรธายิ, อฏฺฐปริกฺขารธโร สฏฺฐจิวสฺสตฺเถโร วีย อโหสิ ๑

องฺคฺมคฺรวาสินฺ ตสฺส สกฺกาโร คเหตุวา อาคตฺทิวโส กิเรส;
 ตสฺมา อุกฺขยรฏฺฐวาสินฺ สกฺกาโร คเหตุวา อาคตา ตถาคตฺ ติสฺวา
 “กินฺนุ โข อมฺหากํ อโยโย ชมฺพุโก มหา, อุทาหุ สมฺโน โคตโมติ
 จินฺเตตฺวา “สเจ สมฺโน โคตโม มหา ภเวยฺย, อโย สมณฺสฺส
 โคตมสฺส สนฺติํ คจฺเจยฺย, ชมฺพุกาชีวิตฺสฺส ปน มหนฺตตาย สมฺโน
 โคตโม อิมสฺส สนฺติํ อาคโตติ จินฺตยฺสิ ๑ สตฺถา มหาชนสฺส
 ปรีวิตกฺกํ ญตฺวา “ชมฺพุก ตว อุปฏฺฐากานํ กงฺขํ ฉินฺทาหิตี อาห ๑
 โส “อหฺมปิ ภนฺเต เอตฺตกเมว ปจฺจาสิสํมิตฺติ วตฺวา จตฺตฺถชฺฌานํ
 สฺมาปชฺชิตฺวา อฏฺฐาย ตาลปฺปมาณํ เวหาสํ อพฺภุคฺคนฺตฺวา “สตฺถา
 เม ภนฺเต ภควา, สาวโกหฺมสฺมิตฺติ วตฺวา โอรุยฺห วนฺทิตฺวา ปฺน
 ทฺวิतालมตฺตํ ติตาลมตฺตฺนฺติ เอวํ สตฺตฺतालมตฺตํ เวหาสํ อพฺภุคฺคนฺตฺวา

โอรุยห อตฺตโน สวากภาวํ ชานาเปสิ ฯ ตํ ทิสฺวา มหาชนโน “อโห พุทฺธา นาม อจฺฉริยา อโนมคฺคณาติ จินฺเตสิ ฯ สตุถา มหาชนเนน สทุธิ กเถนุโต เอวมาห “อัยฺ เอตฺตํ กาลํ ตุมฺเหหิ อาภตสฺสกาโร กุสฺสคฺเคน ชิวฺหคฺเค จเปตฺวา ‘ตปฺจรณํ ปุเรมฺมิตฺติ อิชฺ นิวุตฺโถ; สเจ อิมินา อุปาเยน วสฺสสํ ตปฺจรณํ ปุเรยฺย, ยา จ อสฺส อิทานิ กุลํ วา ภตฺตํ วา กุกฺกัจจายิตฺวา อภฺยชนฺตสฺส ภตฺตจฺเจทนกุสฺส-เจตนา, ตสฺสา ตํ ตปฺจรณํ โสฬสํปี กถํ นาคุมฺมตีติ อนุสนฺธิ ฌมฺเหตฺวา ฌมฺมํ เทเสนุโต อิมํ คาถมาห

“มาเส มาเส กุสฺสคฺเคน พาลो ภฺยเชถ โภชนํ,
 น โส สงฺขาตธฺมมานํ กถํ อคฺคฺมตี โสฬสฺสินฺติ ฯ

ตสฺสตุโถ “สเจ พาลो อปริยฺยวาทธฺมโม สีลาทิกฺคณา ปรีพาหิโร ติตฺถายตเน ปพฺพชฺชิตอ “ตปฺจรณํ ปุเรสฺสามิตฺติ มาเส มาเส สมฺปตฺเต กุสฺสคฺเคน โภชนํ ภฺยชนฺโต วสฺสสํ ภฺยเชถ โภชนํ ฯ น โส สงฺขาตธฺมมานํ กถํ อคฺคฺมตี โสฬสฺสินฺติ; สงฺขาตธฺมมา วุจฺจณฺติ ฌวาทธฺมมา ตฺถลิตฺธฺมมา, เตสฺสุ เหฏฺฐจิมโกภฺภิยา โสตาปนฺโน สงฺขาตธฺมโม, อุปริมโกภฺภิยา จีณาสโว; อิมสํ สงฺขาตธฺมมานํ โส พาลอ กถํ นาคุมฺมตี โสฬสฺสินฺติ, ปุคฺคฺลาธิฏฺฐานา เทสนา ฯ อัยฺ ปเนตฺถ อตฺโถ: ยา จ ตสฺส ตถา ตปฺจรณํ ปุเรนฺตสฺส วสฺสสํ เจตนา, ยา จ สงฺขาตธฺมมานํ กุลํ วา ภตฺตํ วา กุกฺกัจจายิตฺวา อภฺยชนฺตานํ เอกา ภตฺตจฺเจทนกุสฺสเจตนา, ตสฺสา เจตนา ย สา ตาวทิมฺรตฺตํ ปวตฺตเจตนา โสฬสํ กถํ นาคุมฺมตี ฯ อิํ วุตฺตํ โหติ “ยํ ตสฺสา สงฺขาตธฺมมานํ เจตนา ย ผลํ; ตํ โสฬสโกภฺฐจาเส กตฺวา ตโต เอเกกํ ปุณฺ โสฬสโกภฺฐจาเส กตฺวา ตโต เอกสฺส โกภฺฐาสสฺส ยํ ผลํ;

